

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 22. — ŠTEV. 22.

NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 27, 1922. — PETEK, 27. JA NUARJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

AVSTRIJA PROSI ZAVEZNIŠKE POMOČI

AVSTRIJA, KI SE NAHAJA V OBUPNEM FINANČNEM POLOŽAJU, PROSI ZAVEZNIKE ZA VLADNO POSOJILO. — ANGLEŽI ČAKAJO. — NESREČNA DEŽELA POTREBUJE TAKOJ DVA MILJONA IN POL FUNTOV ŠTERLINGOV.

London, Anglija, 26. januarja. Nujen poziv iz Avstrije, naslovljen na zaveznike in v katerem se glasi, da bo prišlo do usodepolnih posledic, če se ne bo nudilo deželni finančne pomoči, je vzbudil resno pozornost angleške vlade in soglasno z londonskim "Times" bo še danes ali jutri storjen sklep, ki bo ugoden za Avstrijo.

Glasi se, da potrebuje Avstrija neposredno dva milijona in pol funtov, katero svoto je skušala dobiti pred Božičem v Londonu, a brezuspešno, ko je ponudila v zastavo svoje slavne gobeline, to je preproge.

List Times izjavlja, da je edina stvar, ki more pomagati Avstriji, vladno posojilo. Opozorja na resnost položaja v Avstriji in na nujnost pomoči ter pravi, da bi popolni plem Avstrije ne pridelal le Avstrije same, temveč tudi sosednje dežele, ki so preje spadale v okvir avstro-ogrske monarhije.

Z ozirom na poziv Avstrije pravi Westminster Gazette, da bo Anglija posodila Avstriji dva milijona in pol funtov potom Avstro-angelske banke, če bosta ministri

ski predsednik in kabinet odobrila to posojilo. Varnost za to posojilo bo predstavljala avstrijska carina in Avstrija bo dala nadaljnja zadovoljiva jamstva, da se bo porabilo denar za uravnavo valute in finančne trgovine in da se bo podvrgla nadzorovanju rekonstrukcijskega dela.

Ta list pravi, da bo to posojilo izključno angleško, ne pa zavezniško, kajti bati se je, da ne bo Francija nastopila dosti hitro, da prepreči bližajoči se polom. Z ozirom na majhno svoto, katero predstavlja to posojilo, pravi list, da je mogoče izpremeniti in angleški funt v 43,000 avstrijskih kron, soglasno s sedanjo valuto in da bo vsled tega predstavljalo posojilo veliko svoto v avstrijskih kronah.

ČIČERIN SLAVI AMERIŠKO POMOČ

Sovjetski minister pošilja globoko tribut hvaležnosti in občudovanja za pomoč.

Poroča Walter Duranty.

Moskva, Rusija, 25. januarja. Čičerin, sovjetski minister za zunanje zadeve, se je poslužil navzočnosti Georgea Ferra Bakerja v Moskvi, da objavi ne naslov Amerike poslanec, v kateri daje izraza svojemu polnemu cenjenju "grandiozne pomoči", katero se je nudilo ljudem, ki trpe od lakote. Pismo se glasi:

— Ker sem izvedel, da odhajate danes nazaj v Ameriko, vas prosim, da sporočite ameriški pomožni organizaciji doma ter vsem ameriškim državljanom, ki so v obliki darov ali drugače prispevali k delu organizacije v Rusiji, globoko občuten izraz naše hvaležnosti in našega občudovanja vsprhi sijajne človekoljubne akcije, ki je rešila trpljenja in smrti vedno naraščajoče število otrok in pozeje tudi odraslih v okrajih Rusije, prizadetih od lakote.

Strašno so trpljenja pridnega in neumorno delavnega prebivalstva v velikanskem ozemlju, ki je bilo v prejšnjem letu izpremenjeno v prazno puščavo vsled moči od zunaj v zvezi z veliko pomočjo, katero je nudil ruski narod iz drugih okrajev. Ameriška pomožna organizacija je nudila prvi vzgled te pomoči ter jo udeležila ali realizirala na tak način, da prekasa izdaleka vse, kar se je storilo od strani drugih inozemskih pomočnikov.

— Nesreča je tako velikanska in strašna, da ji more odpomoči le občezna pomoč. Veliko več je storila ameriška pomožna zveza kot pa vse druge inozemske zveze v tem oceanu nesreče. Kordijalni odziv vaših sočustvij in v tej temni uri nesreče je našel globoko občuten odmev v Rusiji in oni neštevili trpečih, potikajočih se po dolini smrtnih senc, ki so bili pričae dorežljivosti ameriškega naroda, ne bodo nikdar pozabili pomoči, katero se jim je nudilo v uri potrebe.

— Naj omenim tukaj še z odkritosrčnim priznavanjem visoke zasluge delavcev ameriške pomožne administracije, ki se morajo boriti z velikanskimi težkočami pri izvrševanju poslov vaše organizacije in to prav posebno v oddeljenih okrajih, v vsej strogosti podnebnja in sredi razvalin velike ljudske nesreče.

Ti dve pismi je baje pisal Boddy dvema žrnima ženskama malo pred njegovo aretacijo ter se glasi, da je pisec v njih izjavil, da je "on the run" to je, da je na begu pred policijo.

KMALO BO KONEC DOLGIH DEBAT

Le malo je problemov, katere morajo rešiti delegati po dnevu številnih odločitve.

Washington, D. C., 26. jan. — Danes so karala vsa znamenja, da se bliža delo konferenec hitro svojemu koncu in sicer raditega, ker se je komitej glede Daljnega iztoka iznebil sibirskega vprašanja ter prišel do dejanskega dogovora glede edinega preostalega vprašanja, tiktajočega se načrta za sklenjenje oboroževanja na morju. Danes se je setal, da prične reševati zadnje in manjše probleme.

Včerajšnji razvoji, ki so se zavrhili z veliko naglico, so izčisti- li pot za končno odgođenje konference mogoče že v enem tednu. Tako v japonskih kot ameriških krogih so dali danes izraza zadovoljstvu radi izida sirske razprave, ki se je končala s tem, da je komitej za Daljni iztok sprejel resolucijo, predlagano od tajnika Hughesa in ki določa, naj se stavi v rekord obljubo, katero je dala Japonska glede svoje politike, na temelju katere hoče začasno obdržati svoje čete v Sibiriji.

Državni tajnik je s prav posebnim zadovoljstvom omenil izjavo Japoneev, da nimajo nikakih teritorialnih namenov v Rusiji ter dal obenem izraza upanju svoje vlade, da bo Japonska v dogledni bodočnosti zvršila svojo obljubo ter umaknila svoje čete iz Sibirije.

Komitej se je nato lotil predloga Elihu Roota, naj se ustvari mednarodno komisijo, ki naj bi proučila vprašanje brezčizne brozovne komunikacije na Kitajskem.

Z ozirom na načrt glede sklenjenja oboroževanja na morju je treba le še definitivno rešiti vprašanje utrdb v Pacifiku. Doseženi je že sporazum glede te stvari, a treba je še formalnega odobrenja od strani japonske vlade, na kar bo mornariška pogodba med štirimi državami zaključena.

Opaziti jo tudi znamenja povečane aktivnosti, da se doseže dogovor glede vprašanja Tsing-tao železnice in konferenčni uradniki, ki so v temnem stiku s kompromisnimi naporami ameriških in angleških delegatov, so izjavili, da je pričakovati v najbližji bodočnosti tudi uravnave tega vprašanja, ki je delala konferenci precej preglavje.

ZAPLENJENJE PIVOVARNE, KI JE KUHALA PRAVO PIVO.

Pittsburgh, Pa., 24. januarja. Prohibicijski agenti so zaplenili napravo Victor Brewing Company, v Jeannette, Pa., v bližini tega mesta.

Soglasno z zveznim agentom, ki načeluje službi v zapadni Pennsylvaniji, so vsebovali uzorci, katere se je vzelo iz naprave in katere so zaplenili njegovi ljudje z vozov kompanije, več alkohola kot pa je dovoljeno po postavi. Glasi se, da je Victor pivovarna ena največjih pivovariv v Pennsylvaniji.

ROJAKI, NAROČAJTE "SLOVENSKO-AMERIŠKI KOLENDAR"

Te zanimive knjige imamo že malo v zalogi. V nji so najboljši članki za sodobne razmere. Kalendar stane s poštnino vred 40 centov. Vsak, kdor ga je naročil, je bil kmaj zadovoljen. Na delo, dokler je čas.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City.

V NEW YORKU ZNOVA DIVJA INFLUENZA

Občinske in državne oblasti pa so storile vse potrebne korake, da preprečijo izbruh epidemije.

Občinske, državne in zvezne oblasti v New Yorku so storile vse potrebne korake, da preprečijo izbruh nadaljne epidemije influence. — je izjavil včeraj zdravstveni komisar, dr. Copeland. Posvaril je javnost, da obstaja nevarnost izbruha slične epidemije kot je divjala leta 1918 in sicer radi prenapolnenja stanovanj.

V torek se je prijavi 225 slučajev influence in pljučnice, — je rekel, — in to je največje število slučajev na en dan izza epidemije, ki je šla preko dežele v zadnjem letu svetovne vojne.

— Mesto New York je danes na slabšem kot je bilo takrat, — je dostavil, — in to radi pomanjkanja stanovanj.

— Skozi dve leti sem prosil kapitaliste, da najdejo kako pot, da bi se zgradilo nove hiše ter odpravilo pomanjkanje stanovanj. Položaj se mi je zdel kot problem javnega zdravstva, ki zahteva rešitev, da se zavaruje življenja ne le ubogih, ki trpe neposredne posledice pomanjkanja primernih stanovanj, temveč cele občine kot take.

— Sedanji položaj je natančno tak kot če bi nagromadili krog kakšnega finega poslopja cele gore starih škatej in drugega gorilnega materiala. Užigalica, brezskrbno vržena proč, bi zanimala požar, ki bi uničil cel blok.

Statistike, katere je objavil dr. Copeland v uradu zdravstvenega departamenta, kažejo resno povišanje števila slučajev influence. Rekel je, da je naprosil kvantitativne oblasti ter javne oblasti Zdržav v New Yorku, naj sodelujejo z njim v tem oziru. Kljub temu, — je rekel, — pa ni nobene vzroka za vznemirjanje, kajti mrzlo in čisto vreme zadnjih par dni je v veliki meri pripomoglo, da se bolezen ni razširila kot bi se drugače.

TINO PATIERA.

slavni Jugoslovani, umetnik in tenorist Čikaške opere, bo pel dne 1. febr. v operi "La Boheme" v Manhattan Opera House.

O tem umetniku je "Glas Naroda" že poročal za časa njegovega prihoda v Ameriko ter njegovega angazmana pri "Chicago Opera Company".

Gledališče je večinoma že razprodano, in oni Jugoslovani, ki bi hoteli slišati tega jugoslovanskega umetnika dotični večer, — dobe lahko vstopnice pri Mr. I. Mladineu, 119 W. 41th St., 12. Flor. Jugoslav Information Bureau.

Newyorški Slovenci in Jugoslovani! Vdeležite se v kar največjem številu tega umetniškega večera, na katerem bo pel eno glavnih vlog umetnik, naš človek in sin naš črvi!

Kdor namerava v kratkem vrniti se v domovino, ter ob tej priliki videti lepe kraje ob Atlantskem in Sredozemskem morju, mu priporočamo, da potuje z brzoparnikom Cunard proge

"CARMANIA".

ki odpluje kot izletni parnik 11. februarja na Reko. Med vožnjo se bo vstavil v najlepših mestih. Vsi potniki tretjega razreda bodo nastanjeni v kabinah. Cena do Reke \$105.00 ter \$5.00 vojnega davka.

Frank Baker State Bank

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

NEMŠKI IZDELOVALEC ZLATA JE SLEPAR

Profesor Fisher je izvedel, da je nemški alkimist, ki je baje delal zlato, slepar.

Berlin, Nemčija, 26. januarja. Profesor Irving Fisher z Yale vseučilišča, ki je pred kratkim ustvaril pravečto senzacijo z ugotovitvijo, da je baje našel neki nemški znanstvenik metodo proizvajanja sintetičnega (kemično sestavljenega) zlata, je danes opustil svoj lov na zlato zaklade. Poročevalce newyorškega "Times" je imel včeraj dolg pogovor s profesorjem, ki mu je rekel, da je bil še zjutraj njegov lov mnogo obetajoč, da pa je postal brezuspešen radi informacij, katere je dobil eno ali dve uri pred pogovorom s poročevalcem.

— Sestal sem se z nekim človekom, o katerem so mi rekli, da se mu je posrečilo napraviti umetno zlato, — je rekel profesor, — in on mi je ponudil, da dokazuje svoje trditve. Rekel je, da je predložil uzorce zlata, katerega je baje napravil, že leta 1917 nemški državni banki in da so izvedenci te banke izjavili, da je zlato za 99.9 odstotkov čisto. H. Havenstein, predsednik državne banke, mi je rekel, da je to resnično, da pa ni nobenega dokaza, da je dotično zlato v resnici sintetično. Domnevani iznajditelj mi je dal razumeti, da se je poslužil živega srebra kot temeljne tvarine ter nadaljne električne vacuum (prazni prostor) peči z bolj perfektnim vacuum kot ga je bilo kdaj prej mogoče doseči.

— Ali ste šli, da vidite eksperimente iznajditelja? — je vprašal poročevalce profesorja.

— Ne, — je odvrnil profesor. — Govoril sem danes zjutraj z nekim odličnim nemškim znanstvenikom in ta mi je povedal, da je dotični človek slepar in da ima dotični rekord. Moj prijatelj, ki mi je dal prvotne informacije glede tega človeka, ga je poznal že leta in leta ter mi zagotovil, da ni slepar, čeprav je mogoče v zmoti glede svoje dozdne iznajdbe. Iaz sem sedaj pripravljen domnevati, da je bil moj prijatelj napačno informiran.

Profesor Fisher je nadalje rekel, da je domnevani iznajditelj rekel, da lahko proizvaja sintetično zlato za deset odstotkov manj kot pa znaša sedanja cena srebra, — kar je na vsak način čudno ugotovilo, razven če se je ta človek posluževal srebra kot ene izmed temeljnih snovi, iz katerih je baje izdelaval zlato.

— Zakaj pa je mož postal od leta 1917 naprej, — je vprašal poročevalce, — če se mu je v resnici posrečila taka velikanska iznajdba?

— To mi je pojasnil na način, ki je zvenel povsem verodostojno. Rekel je, da se je od onega časa naprej pečal z drugimi iznajdbami, ki bi lahko več koristile Nemčiji, dočim je dvomil, če bi sintetično zlato moglo kaj koristiti njegovi deželi.

Profesor Fisher, ki je prišel v Nemčijo, ne le v namenu, da preišči to zadevo, temveč tudi da študira vprašanje valute, je povedal poročevalcu, da je nemška vlada tokom vojne vpriporila resne poskuse, da pridobiva zlato na nove načine. Tako se ji je dejanski posrečilo dobiti zlato iz morske vode, a ne v takih množinah, da bi se s tem pokrilo stroške.

— Te poskuse se je opustilo, — je dostavil — ter ni nikakih dokazov, da bi se nemška vlada še nadalje pečala z njimi.

POGREB POKOJNEGA PAPEŽA

PAPEŽ BENEDIKT XV. JE BIL POKOPAN V KRIPTI BAZILIKE SV. PETRA. — POGREBA SO SE VDELEŽILI ČLANI SVETEGA KOLEGIJA. — NAVZOČIH JE LE MALO TUJEZEMSKIH DIPLOMTOV.

Rim, Italija, 26. januarja. — Papež Benedikt XV. je bil pokopan s slovesnimi ceremonijami danes popoldne. Njegovo truplo, zaprto v tri krste, kojih srednja je bila iz svinca in oblečeno v raziško obleko, leži v kripti pod veliko baziliko sv. Petra, na desni strani vhoda.

Zgodovinskega in krasnega rituala so se vdeležili le člani svetega kolegija, člani papeževе hiše in cerkvenega plemstva ter koledno diplomati, ki so akreditirani pri sveti Stolic.

Velika bronasta vrata cerkve sv. Petra so se zaprla opoldne ter odrezala reko ljudi, ki se je neprestano skozi tri dni vlivala v cerkev, da vidi papeža na mrtvaškem odru.

Ceremonija se je pričela s tem, da se je preneslo truplo iz kapele svetega Sakramenta v kapelo cerkve.

TAJNO ZASEDANJE IRSKEGA KONGRESA

Seje irskega plemenskega kongresa bodo od sedaj naprej tajne. — Pariški zborovanje.

Pariz, Francija, 25. januarja. To burni debati je svetovni kongres irskega plemena sklenil danes obdržati tajne seje za organiziranje Mednarodne irske lige. Kongres je namreč včeraj z odobravanjem sprejel predlog, s katerim se je predlagalo ustanovitev take lige.

Več delegatov je tej akciji ostro nasprotovalo in veliko se spekulira, kakšen je pravepazrav njen namen.

J. Brown iz Nove Fundlandije, eden najmlajših delegatov, je odtvoril oster boj za javno zasedanje, ko se je vendar glasilo, da bo vprašanje, o katerem se bo razpravljalo, javno ali privatno, "pospešjeje irske trgovine in industrije".

Ostali delegati pa niso delih naziranja Browna, kajti večina je bila za tajnost takih razprav. Delegat Cleary iz Avstralije je

kvenega zbora. Truplo je počivalo na nosilnici, nosili so ga rdeče oblečeni nosilci, ki nastopajo po navadi takrat, kadar nosijo živega papeža na nosilnici tekom kakih sprevedov.

Pogrebnuemu sprevodu je načevalo svečeništvo Vatikana, ki je nosilo plamenice ter prepevalo cerkvene pesmi. Na vsaki strani nosilnice so korakali člani švicarske garde, palatinske garde garde ter papeževеga orožništva. Ko se je pričel sprevod pomikati, je pričel peti zbor Julijske kapele, oblečen v rdeče talarje, Miserere.

MOŽ IN ŽENA. — OBA KANDIDATA ZA ISTO MESTO.

Richmond, Mass., 26. jan. — Mrs. Herbert Dorr iz tega mesta je objavila svojo kandidaturo za ured občinskega uradnika in blagajničarja v opoziciji proti svojemu možu, ki je bil nominiran za to mesto v pričetku tedna od demokratov.

Mrs. Dorr je izjavila, da je eden najbolj odličnih politikov v Richmondu rekel, da je ideja, da bi ženske zavzele javne urade, le neumná novotarija, ki bo kmalu izginila. Vsled tega je sklenila posvetiti temu nazadnjaškemu politiku ter objavila svojo samostojno kandidaturo.

v svoji razpravi glede tega predmeta ostro napadel časopisje.

Eamon de Valera, ki je predsedoval, se je tekom tega napada na časopisje nasmešnil navzočim časnikaem, kot da se ne strinja z izvajanjem govornika, a pozneje je de Valera izjavil, da je za tajnost razprav, ki se tičejo pospešja irske trgovine in obrti.

Delegat Brown je tudi kritiziral splošno stališče irskega kongresa, o katerem je rekel, da se pravljalo, javno ali privatno, "pospešjeje irske trgovine in industrije".

Delegat Cleary je v svojem odgovoru rekel, da ni bilo nikakega verodostojnega časnikaškega poročila glede postopanja kongresa, niti v irskem časopisju.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršuje po nizki ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj se bje naše cene sledeče:

Razpošila za zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron	\$ 1.20	1,000 kron	\$ 3.80
400 kron	\$ 1.60	5,000 kron	\$ 18.50
500 kron	\$ 2.00	10,000 kron	\$ 36.00

Glasom naredbe ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tma nakazovati smeske potom pošte edinole v dinarjih; za vsake štiri krono bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krono ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.			
50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$23.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir	\$46.00
300 lir	\$14.70		

Nemška Avstrija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank na Dunaju.

Radi velikanskih razlik v točaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške dolarje. Zavrsko posamezno nakazilo do \$50. računamo po \$1. za vsako nakazilo po 2 centa od dolarja.

Vrednost dolarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni letnega dne kot nam poštni denar dosepe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo najzanesljive invarredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se hoče ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poštni najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK BAKER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENSKA DAILY
OWNED AND PUBLISHED BY
MAYBOM PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" štampa vsaki dan (vse dni) in prazniki.

En kopec leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.50
En kopec leta velja list za Kanado	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00 za inostranstvo za celo leto	\$7.00
Za šest let	\$1.50 za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Vozel of the People)
Printed Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$6.00
Advertisements on Agreement.

Deposited here for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on May 1, 1921, at New York, N. Y., under post office No. 100,000, as second-class matter, and to be mailed at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on May 1, 1921, at New York, N. Y., under post office No. 100,000, as second-class matter.

GLAS NARODA
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

KONFERENCA V GENOVI.

Zadnja poročila iz Washingtona naznanjajo, da se ameriška vlada najbrže ne bo vdeležila gospodarske konference v Genovi.

Predsednik Harding je rekel pred kratkim, da so se razni politiki odločno izrazili proti pošiljanju ameriških delegatov v Genovo in da je Samuel Gompers v imenu organiziranega dela protestiral proti načrtu, da bi bili tudi boljševiki navzoči.

Namen Washingtona je pripraviti javnost na dejstvo, da bo vabilo laške vlade enostavno zavrnjeno.

V zvezi s tem glavni mestu je zapihal nasproten veter. Ko se je porodila misel za sklicanje take konference, je bilo vse navdušeno zanjo. Nekaj se je moralo zgoditi, da so se simpatije obrnile na drugo stran.

Prvi vzrok je ta, da se bo konferenca prežgoda vršila, namreč v marecu. Tedaj bo komaj odgodena razorožitvena konferenca. Tedaj bodo komaj dospeli pred kongres razni sklepi in pogodbe.

Ker je pa proti tem sklepom in pogodbam že sedaj splošna opozicija, mora Hardingova administracija močno pljuniti v reko, da bo strla odpor.

Odpor proti tem sklepom je dvojne vrste. Najprej pridejo v poštev Wilsonovi demokrati, ki se hočejo maščevati zastran zavrnitve versailleske mirovne pogodbe.

V istem zmislu delujejo tudi takozvani "nespravljivi" senatorji Borah, La Follette, Kenyon in drugi, ki sicer ne štejejo mnogo, pa imajo z demokrati vred večino v senatu.

Konferenca v Genovi bo morda odgodena, vršila se pa bo, če ne prej, pa pozneje.

Ta konferenca je absolutna potreba za vsak večji narod.

To je za Nemčijo istotako veljavno kot za Rusijo, za Francijo istotako kot za Združene države in za Anglijo istotako kot za Italijo.

Združena evropska in ameriška reakcija zadržuje to gospodarsko odpomoč.

S tem sama sebi slabša položaj.

Dopisi

Morgantown, W. Va.

Od mesteca Morgantowna proti Osage in naprej po dolinici se vije ozka cestica in ob njej železniška proga. Na obeh straneh pa nebroj črnih premogovnikov, od katerih sedaj večina spi spanje krivičnega.

Dolgčas razprostira svoje veje naokoli. Tu in tam se dolgočasi kak kot v prognanstvu od vsega veselja izbolen pečar.

Le nekaj hiše je, ki se v njih radujeta slovenski oče in mati v krogu svojih ljubljenskih otrok.

Fantje, iskajoč si veselja, katero sploh v tej tužni državi west-virginski nima pravega doma, se zatečejo zdajpazdaj tam, da razvedre svoja tužna srca in iščejo ono nepozabljeno, kar je Volstead obsojil v prognanstvo, da oživijo svoje onemogle duše.

Tako smo se večkrat zatekli h gostoljubnim ljudem v hišo Lovreca Zupana. Prijazno smo bili vselej sprejeti. V zvokih valčkov so se sukali veseli pari, prepevale se mile nam slovenske pesničke...

Kot blisk se je raznesla žalostna novica, da je kruta smrt pokosila v hiši, v kateri smo se nešteto krat zabavali, prijaznega gospodarja Lovreca Zupana. Ko je Zupan šel na delo, šel je čez železniško progo. Pridrvel je vlak ter ga povozil. Bil je na mestu mrtev.

Mimo spavaj v ameriški zemlji! Ohranimo te v spominu. Žalostnim ostalim pa naše globoko sožalje.

J. Planine.

Hot Springs, Ark.

Na vprašanje rojakov, kako je tukaj, odgovarjam:

To mesto ima okoli 15.000 prebivalcev in se v njem nahaja naj-

večje zdravilišče ali toplice v Ameriki. Sem se prišlo ljudje iz vseh krajev zdraviti. Tu je zdravilišče za revmatizem in druge bolezni, posebno pa za pokvarjeno kri.

Preteklo leto je bilo tukaj 165 tisoč ljudi. Voda je vroča 140—150 stopinj.

Vsa vroča voda je pod vladno kontrolo.

Kopeli so pa po 75—90 centov ena, ali 14—19 dolarjev za 21 kopeli. To je odvisno od tega, v katerem kopališču se kateri koplje. Voda je vsa enaka.

Samo eno kopališče je od vlade zastoj in to za take ljudi, kateri ne morejo kopeli kupiti.

Če bi kateri Slovenov slučajno sem prišel in bi potreboval kakšno navodila, bi me veselilo mu pomagati in sicer zastoj, naj se le obrne na:

Joe Cortlie (Uncle Joe),
728 1/2 Central Ave.,
Hot Springs, Ark.

Anatole France o Nemčiji.

Anatole France je v razgovoru z urednikom "Figara" izjavil — med drugim. V Berlinu nisem bil dolgo, toda eno leto pred vojno sem bil v Nemčiji in sem mogel primerjati svoje utise. Zdi se mi, da je nemško družabno življenje trdno. Čuti se mizerija. Tudi — premoga primanjkuje. Zdi se mi, da je v Nemčiji veliko pacifistov. Delavci so vsi pacifisti. To je samo po sebi razumljivo, toda tudi med finančniki so pacifisti. Sprevideli so, da se brez miru na svetu ne more storiti nič pametnega. In vendar smo danes bolj daleč od miru, nego smo bili na dan — premirja!

Gospodarska kriza na Italijanskem.

Italija je bila vedno pasivna. Zlasti ji primanjkuje glavnih surovin, železa, premoga in lesa. Po vojni pa je njen položaj še celo obupen. V prvi polovici leta 1921 je bila italijanska trgovinska bilanca pasivna za okoli osem milijard lir.

Znano je, da se nahaja Italija v neprestanih notranjih krizah. Njih izvor je velika ekonomska in socialna kriza. V Italiji je okrog sedemstotisoč ljudi brez posla. Zadnje leto je bilo polno štrajkov, ker so podjetniki zniževali mezde. V juliju so se naprimer znižale mezde pomorsčakom trgovinske mornarice za 25 odstotkov, potem delavcem tekstilne industrije, kjer se danes štrajka 25.000 delavcev; mezde so se znižale kovinarjem. Mnogo ladjedelnic je ustavilo obrat ali zaprosilo za vladno pomoč.

V najžalostnejšem položaju je nahaja kovinska industrija. — Pred vojno je bila v Italiji minimalna. Med vojno je pa nastala — nova "vojna industrija", zlasti železna, deloma tudi kemična. Nastala je preko noči in z velikansko akumulacijo kapitala, kakor je izdaleka ne poznajo mnogo večja angleška in nemška podjetja svetovnega slovesa. Dočim je naprimer Krupp-Phoenix izhajal s sto milijoni mark glavnice, imajo manjša italijanska podjetja iste stroške 300 do 500 milijonov lir glavnice. To je imelo za posledico, da se podjetja ne rentirajo, obrestna služba postaja nemogoča, vrhu tega pa industrije nimajo dovolj trga, kamor bi prodajale.

Neučvena akumulacija kapitala je dovela do krize in do ustavitve obratov. Lani je "Ilva" falirala z ogromnim deficitom, letos ima "Ansaldo" deficit okrog sedemsto milijonov lir.

Ta ogromna investicija je potegnila za seboj zavod "Banca Italiana di Sconto", ki ima, kakor se govori v italijanskih bančnih krogih, morda do dve milijardi lir deficita. Njej in veliki industriji na ljubo je laška vlada poslegla po moratoriju, tako da izgleda ustavev plačil legalno, sicer bi bili tudi formalni konkurzi neobičajno velikega obsega.

Kakšne posledice bo imela sedanja finančna kriza za Italijo, se ne more predvideti. Vrednost lire se danes še drži umerno na do-sedajšnji višini in le London je reagiral nalahno. Gotovo pa je, da je laška lira danes neupravičeno visoka, v primeri z drugimi valutami. Če pomislimo na ogromni obseg sedanje krize, na grozeče nadaljnjelome velike industrije, manjših zavodov in cele vrste trvd, in če primerjamo imperialistično politiko Italije, ki jo kljub spretni diplomaciji spravlja v neprestano nasprotja na iztok, smemo pričakovati še nadaljnega poslabšanja italijanskega gospodarstva in padec Italije na gospodarski nivo srednje Evrope. Pogled na dnevne delge kolone v seznamu laških faliranih trgovcev in protestiranih mena kaže, da je Italija mnogo bolj derutna, nego se vidi na prvi in površni pogled.

Jugoslavija irredenta.

Ponesrečen vlom.

Starejšim ljudem bo gotovo še v spominu, kako so prišli pred več leti uzmičevati pred Perdanovo trgovino v Ljubljani z velikim parizerjem. Bilo je okoli treh zjutraj. Odprli so trgovino in pričeli z njo. V trgovini in v bližini znanosti iz trgovine na voz zaboje s sladkorjem in druge dobre stvari. Stražnik, ki je gledal njih početje, jim je celo pomagal, ker so delali tako odkrito, da im je verjel in bil prepričan, da vozijo blago v resnici na semenj. Toda bili so samo tatovi. Enako tatvino so hoteli pred kratkim ponoviti trije azmovci, ki so se ponoči pripeljali z vozom pred trgovino Stefana Meneingerja na Sv. Martina cesti v Ljubljani. Vdrli so v skladišče ter pričeli nalagati na voz vreče s kavo. Toda imeli so smolo, ker ni policija danes več tako lahkoverna kot je bila nekdanj. Policistu se je posrečilo dva tiska prijeti, dočim je tretji zbežal. Eden izmed prijetih je znani vlomilec Jože Dacar. Zanimivo je to, da sta bila ukradena tudi voz in konj. Ptice so dali pod ključ.

Trije ptiki.

V Mariboru so bili aretirani 3 mladi fantje zaradi razgrajanja. V policijskem zaporu so se fantičem kmalu glave ohladile in so se začeli živahno pomenkovati. Njihov razgovor pa je bil take vsebine, da je prišel službujoči stražnik do prepričanja, da imajo na vesti še druge grehe. Preiskal jim je nato žep in našel pri njih srebrno uro in 2 srebrni žlici. Kje so bili ukradeni ti predmeti, še ni ugotovljeno.

Izpred porote v Celju.

Porotno zasedanje se je pričelo za pravno proti Ivanu Zabšku, posestniškemu sinu, in Francu Medvedščaku, delavcu iz Anž pri Rajhenburgu, ki sta dne 9. oktobra napadla posestnika Franca Stuparja, ki se je vračal zvečer z ženo domov. Vrgla sta ga na tla in mu hotela odvzeti listino z denarjem. Stopar pa ju je v mesečni spoznal in ju pričel klicati po imenu, nakar sta se prestrašila in pobegnila. Oba obtožena sta denarjevanje tajila. Obsojena sta bila vsak na 4 leta težke ječe.

Nesreča vsled eksplozije.

Iz Trbovelj poročajo: Pri eksploziji antogeničnega varilnega aparata je ubilo kovača Škrbeca, ki zapuščal vdovo in 3 neposkrbljene otroke. Krivda leži baje na vodstvu osrednjih delavnic premogovne družbe, ki ni skrbelo za to, da bi bil cel aparat na toplem in varnem. Pri atajanju zmrlh pipe se je zgodila nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve.

Iz celjskega občinskega sveta.

Na redni seji celjskega občinskega sveta je bilo med drugim sklenjeno, naj občina vzpostavi zopet delno aprovizacijo, da se bo vsaj revne sloje preskrbelo z naj-nujnejšimi življenjskimi potrebščinami; v ta namen naj se prosí za primerno vladno podporo. — "Glasbeni Matič" se je dovolila subvencija 6000 K, prost lokal, razsvetljava in 3 sežnji drv. — Za božičnico revnim otrokom 10.000 K, vsakemu mestnemu revežu po 50 K, Rdečemu križu 2000 K, dijaškemu domu v Zagrebu 10.000 K. — Rudarska šola se proda e-rarju za 2 milijona kron. — Celjska občina vzame od Batiča v našem parno kopališče. Cena je določena za I. razred 24 K, II. razred 20 K, za parno kopel 8 K. Za revne sloje izdaja polovične karte župan. — Za na ulico visoke table se določa letna taksa 5 K, pisane pa morajo biti v jugoslovanskem jeziku. — V tajni seji je bil za častnega mestnega inženjerja imenovan dvorni svetnik Oskar Reddi. Mestni vrtnar Jelovešek se prevzame za status mestnih poduradnikov. Vsem mestnim usluž-bencem se dovoli enkrat nabavni prispevek 100 odstotkov od mesečne plače, oziroma 50 odstotkov onim, ki še niso eno leto v mestni službi.

Oslovsko meso na ljubljanskem trgu.

Nek ljubljanski konsument piše "Jutru": Občinsko sodišče v Ljubljani je mesarjem določilo za prodajo mesa maksimalne cene. Ljudje, ki se med vojno in po vojni niso ničesar naučili, so kot odločujoč faktor na mestnem magistratu v svoji nesposobnosti u-krenili kaj pametnejšega za pre-hrano mestnega prebivalstva, se-gli po najbolj nesrečnem sredstvu za pobijanje draginje. Danes že vsak analfabet ve, da se prehrane žal ne da izboljšati z maksimiranjem cen, ker je njih nujna posledica še večja draginja in poleg nje tudi pomanjkanje blaga. Ni treba biti zagovornik mesarjev, kdor to trdi. Izkušnje to potrjujejo ne le pri maksimiranju cen mesa, marveč tudi pri avajanju najvišjih cen za vse druge tržne stvari. Kdor hoče Ljubljancem dobro, mora reševati vprašanje draginje na drugem koncu kot to eksperimentirajo gospodje občinski sodniki. Posledica takih abot-nih odredb je le, da se prodaja danes mesto govejega mesa, svinjskega, telečjega itd. na ljubljanskem trgu le oslovsko meso, ki se ga spozna po maksimalnih cenah. Sedaj je treba še mesarje na meh-odreti in potem bo Ljubljana pre-skrbljena z mesom vseh vrst.

Peter Zgaga

V nekem listu sem čital poročilo o razstavi mačk v Waldorf Astoria.

Poročilo nosi naslov: "Cats of high degree gathered at Waldorf".

Nič napačnega bi ne bilo, če bi ta naslov zabredel v kolono, kjer se razpravlja o življenju "dam iz visoke družbe".

Pa tudi naslednji eglas mi je padel v oči.

"Mlad možiki, katerega žena ne more dobiti nobenega dela, prosi pomoči".

Lloyd George je rekel, da je Ir-cem svoboda zagotovljena.

Da, zagotovljena jim je taka svoboda, kakoršno si je Lloyd George zamislil.

Jugoslavija se lahko prišteva med svobodne države.

Najela je namreč že tretje na-radno posojilo.

Radoveden sem, kakšne večer-ne molitve opravlja v medenih tednih bivša tretjerdnica.

V Trentonu je umrl iznajditelj ajkskim-sode.

Odbor društva zdravnikov je poslal na vse člane okrožnico za nabiranje prispevkov, da se postavi temu zaslužnemu možu velik spomenik.

Napis na spomeniku se bo gla-sil:

"V znak hvalečnosti".

Ženska glasovalna pravica je sedaj uvedena v enindvajsetih državah ameriške unije.

Kljub temu sem pa prepričan, da ženske v ostalih sedemindva-setih državah ne drže jezika za zobmi.

Mesto New York je mesto nebotičnikov. Nebotičniki so stavbe, ki segajo v oblake. Penavadi ima taka hiša nad petdeset nadstropij.

Sedaj poročajo iz Jugoslavije, da tudi tam slede vzgledu Ameri-keancev.

V Belgradu grade nebotičnik. Imel bo vsega skupaj deset nad-stopij.

Moj Bog, kako nizko so oblaki v Jugoslaviji...

V Edinosti sem čital razpravo, zakaj so nekateri listi tako poci-ni in nekateri tako dragi.

Urednik pravi med drugim: Re-cimo, da se tiska Edinost v tisoč iztisih...

K temu pripomnim naslednje: No, recimo, da se tiska v dvesto iztisih. Pa še tega ne verjamem, dokler mi ni znano, kam jih pošlje.

Neka ženska je rekla čikaške-mu sodniku: Jaz sem ponosna na svoje sive lase.

Brez odloka jo je poslal zdrav-nik v umobolnico na opazovalni oddelek.

Zgodbe o zlatem srcu.

Miljonar je pripovedoval: Mraz, strašen mraz. Pod noga-mi škriplje. V kotu temne ulice se stiska napoloblečen, izstradan otrok. Pogled na otročička je na-pravil silovit upliv name. Sree mi je krvavelo. Stopil sem v trgov-i-no in kupil zase nov kožu.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Levals, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

MOHOR MLADIČ, 2003 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poradni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENO, 593 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošilja-tvo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišica spricvala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član ali članicami.

Po svetu.

Lejava poslanca Ščeka pred glosa-vanjem proti vladi.

Pred glasovanjem o začasnem proračunu v italijanski zbornici je podal poslanec Šček imenom jugoslov. poslancev izjavo, v ka-teri obžaluje, da ni mogel govoriti tekom debate, da bi bil zborni-ci pokazal, kako razumljiv je oni krik bolesti, ki prihaja iz srede Jugoslovancev v Juljski pokraji-ni. — Vladi, ki nam je zatlra 150 srednjih, ljudskih in strokovnih šol, in se je tako postavila v na-sprotje z obljubami generala Di-zeja in nadalje v nasprotje s prav-nim miljenjem italijanskega ljud-sva in zbornice same, taki vladi, ki je v nasprotju z vsemi načeli pravčnosti in človečnosti in tep-ta najelementarnejše pravice na-sega ljudstva ter postaja tako — kajni jugoslovanskega prebival-sva, jugoslovanski poslanci ne morejo izreči zaupanja. —

Rezultat ljudskega glasovanja v Sopronju.

Z Dunaja poročajo. Kakor se poroča z uradne madžarske stra-ni, je ententna komisija končala šteje glasov, oddanih pri ljud-skem glasovanju v Sopronju. Za Madžarsko je bilo oddanih 15.343, za Avstrijo pa 8.227 glasov.

SMRTNA KOSA.

Rojak Pintar iz Livingston, Mont., nam poroča, da je v bolniš-nici preminul naš dolgoletni na-ručnik John Ciferman dne 18. ja-nuarja.

Iz North Cedar, B. C., Canada, nam poroča gospa Jenny Kralj, da je njen mož umrl.

Oba sta bila dobra stara naroč-nika.

Blag jima spomin in ostalim pa naše sožalje.

ADVERTISEMENTS.

NAZNANILO IN VABILO.

Little Falls, N. Y.

Društvo Marija Pomagaj pri-redi v soboto večer 4. februarja MAŠKARADNO VESELIČE v dvorani na 36 Danube St., na ka-tero se vabi vse Slovenke in Slo-vence v Little Falls in okolici. Igrala bo Slovenska godba. Začet-ek ob 7. uri zvečer. Na veselo svi-denje 4. febr.!

Odbor.

ISCEM SLUŽKINJO

za domačo hišno dela. Govoriti mora vsaj nekoliko nemško, če-tudi nič angleško. Sma samo štir-je; mož, žena in dva otroka 10—12 let stara. Za podrobnosti vprašajte pri: Jacob Korber, 190 Greene St., v bližini Bleeker St., New York City. (27-30—1)

BOLGARSKI KRVNI ČAJ

vzet vrel pred politkom

POMAGA NARAVI.

ZATRETI PREHLADE, Zastiti proti Influenci, Očistiti jetra, Dobro uravnati črevesje

Bolgarski Krvni Čaj je sestavljen iz čistih zelišč. V žile vam da bogato, rdečo kri in moč, da se iznebite bolezni. Lekarnarji na prodajajo vseh vrst, ali po pošti zavarovano en velik dražnikski zavoj \$1.25, ali 3 zavoji \$3.15 ali 6 zavoji \$5.25. Nalov H. H. von Schlick, President Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Zrno do zrna - pogača,**Kamen do kamna - palača!**

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do daljnega 4% na "special interest account", (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi bondi. Državno nadzorstvo!

FRANK SAKSER STATE BANK

glavno zastopstvo Jadranske Banke

82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Zlata dolina.

Frank Oklešen, Havana, Cuba.

Pa veste, da ti ameriki — zdravniki znajo hudiče preganjati! Kmalu potem, ko so me sprejeli v bolnišnico v Panami, me je mrzlica popolnoma zapustila, toda bil sem še vedno slab in moral sem ostati še en teden, da bi popolnoma okreval. — Potem se pa lahko zopet peljete, kamor želite, — so mi dejali.

Cel teden v bolnišnici poseda, je bilo pa precej hudo. Seveda, potolažil sem se nekoliko z mislijo, da bom jedel dobro kakor kak general. Premišljal sem mnogo reči, ko sem sedel na mehki gluhnici pod prijazno palmo na vrtni; kam je bil šel milijonar, ko sem ga rameraval pokloniti svetu? Vse je minilo. Imel sem samo tisoč dolarjev v zlatu v bolnišnici, in s tem kapitalom ni moglo začeti nikakega imenitnega podjetja. Vrniti se nazaj v Kolombijo, nikakor ne; moja sovražnica je še vedno kraljevala tam v podgorjskih gozdih.

Naenkrat sem se zasmejal; — prišlo mi je nekaj izvrstnega na misel. — Če ne morem zlati kopati, bom pa zlate majne prodal. Karamba, dobra ideja! — sem vzkliknil in zaploskal samemu sebi.

— Pa kaj imate vendar! — me je vprašal smeje moj bližnji soseda, ki je tudi okrevljal od mrzlice.

— O, nič, nič, samo zlati ptič, ki letajo po moji glavi, — sem mu šaljivo odvrnil.

— Hej, Odette! — je zaklical bližajoči se streljalec. — Dajte mu kinine, ker zopet besni. — In smejal smo se mu vsi.

Po kosilu sem se podal v pisarno, kjer sem poiskal osamljeno mizo v daljnem kotu. Tam sem ostal celo popoldne. Najprej sem napravil nekaj zemljevidov vse okoli reke Kondoto, ki lzirva visoko gori v Andih, pridere doh v višav kakor neumna, in potem, ko preplava dolino, ki je kakih petdeset kilometrov dolga in deset široka, obdana na vseh straneh od precej visokih gora, in prav bogata v zlatu in platini ter se izliva v reko San Juan. Ta dolina se nagiba proti severu kakor streha, in majhni in veliki kanot drsajo po reki navzdol, kakor male sani veselih dečkov pozimi po klanehi.

Ko sem dovršil zemljevid, sem razdelil dolino v male dele na obeh straneh reke, in te sem znanomaval s številkami do sto. — Če prodam vsak del za sto dolarjev, bom dobil desetisoč. To pa ri zadosti za bodočega milijonarja. Plačati mi morajo tisoč dolarjev za vsak oddelek, in to mi bo prineslo stotisoč, dober začetek. Ves naer je izgledal prav dobro in zadovoljen sem bil sam seboj. Imenoval sem ta okraj "Zlata dolina".

Prihodnji dan sem dobil dovoljenje obiskati mesto Panama, — kjer sem dobil po precejšnjih težavah in za pet dolarjev od nekega rjavega uradnika potrdilo, da je bila Zlata dolina nekdanj podarjena slavnemu francoskemu grofu Lessepsu, ki je v svojem času poskušal predreti Panamski kanal, in da sem jaz, Francisco Samorekar, bil njegov edini ostali dedič v Kolombiji. Še za drug pet dolarjev mi je pritisnil velik pečat panamske države na moje potrdilo, in sedaj je bilo vse v redu. Vesel sem se vrnil v bolnišnico.

O joj, pa kako lačni so bili vaši Njujorčani o zlatih rudnikih in po moji Zlati dolini. Kmalu sem se, da nisem bil načrtal petsto oddeikov; saj bi jih ravno tako lahko prodal. Pa nikakor ne mislite, da sem selepil uboge ruske Zide in druge pribavljale na East Side; pa tudi v Brooklyn nisem prišel; zato ste pa vi tukaj izgubili.

— Da bi vse hudič; že bi vas ven pognali, če bi nam ponujali kake opornice, — je opomnil slavn urednik Glasa Naroda, med temtem ko so se vsi smejali.

— Le malo počakajte, pa boste drugače govorili, — je odvrnil France in potem nadaljeval:

Kar Wall Street sem naskočil in slavn finančna trdnjava je padla, kakor so padli Zidje pred zlatim teletom. Sam starl Morgan je hotel kupiti petdeset oddeikov moje zlate zemlje, ker njegov nasvetnik je bil bral neke v knjigi, da je ta dolina zares bogata v platini in zlatu, pa sem se bal, da bi ne imel zadosti za vse finančne

kneze; hotel sem prodati vsaj en oddelek vsakemu, tako da bi se vsi mene spominjali in poviševali mojo slavo. Morganu sem prodal deset, saj je bil knez vseh finančnih knezov, in je imel pravico na največji del.

Tudi sem obiskal Rockefellerja, pa ta zviti starec me je vprašal, če je tudi kaj petroleja v zlati dolini. Povedal sem mu, da ne, nakar mi je rekel: — Jaz kupim samo petrolejske vrlece; če jih najdete kaj, pa me obiščite in govorila bova "business". Še jih iščem, pa jih še nisem našel. — Pred tremi leti sem kupil od nekega lumpa velik kos petrolejske zemlje doli v Louisiani za sto dolarjev, pa od tedaj nisem videl niti petroleja, niti lumpa, ki me je tako nesramno osleparil.

Vsi navzoči rojaki so se hudo mašno spogledali, pa gospod Benedik jih je potolažil, rekoč: — Saj je vendar Kranjec! — France se ni zmenil za to opombo svojega rojaka, ampak je ravnodušno nadaljeval:

V dveh tednih sem prodal celo dolino; imel sem stotisoč dolarjev in počutil sem se kakor Krez. — Kmalu bom milijonar, — sem si mislil. Toda, saj veste, kaj pravi amerikiški pregovor: — Lahko napravljeno, lahko zapravljeno. — Zapustil sem New York in šel doli v Pamliko. Začel sem staviti na konjske dirke, in predno se je končalo poletje, so me skoraj popolnoma oskubili. Spet je šlo po vodi vse upanje kranjskega milijonarja.

Povrnil sem se v New York. — Frisla je zima, huda in mrzla. — Nikjer nisem mogel najti dosti toplote za moje rahle kosti, dastavno sem sedel cel dan na radiatorju. Premišljeval sem o toplih južnih krajih, kjer sonce vedno tako prijazno sij, kjer se počuti človek tako dobro, ležec na travi pod senčnato palmo, ali pa na mehchem belem pesku ob morju, kjer človek tako sladko spava, — medtem ko lahni valovi ljuzeznivo poljubujejo njegove noge.

Kaj mi mar mrzlica, kaj mi mar črni gozdi in vedne nevarnosti bistrih rek? Tja nazaj pojdem, kjer ni mraza, niti snega, kjer — "The best is like the worst", — kakor poje Kipling.

— Karamba, bom pa obiskal svojo Zlato dolino! — sem vzkliknil. — Morda bom imel boljšo srečo to pot. Vrag vzemi New York! Po štirih tednih sem dospel v Istmino, ob reki San Juan, in brzi kanoe me je zopet nesel doli po bistri reki, do ilirva Kodote, kjer smo se obrnili na levo stran in dospeli v Zlato dolino. Počas smo lezi navzgor; prejšnjo noč je deževalo in reka je narastla, tako da so dolgi koli le težko dosegli do dna.

Ob štirih popoldne smo se obrnili okrog zadnjega malega griča in kmalu sem moral zagledati mojo koč, odkoder me je bila izgnala huda mrzlica. Pa kako sem bil presenečen, ko smo dospeli na drugo stran! Moje oči so mi skoraj padle iz glave, ko sem zagledal tam na visokem bregu, kjer je prej stala moja koč, celo vas novo zgrajenih hiš, ki so se lesketale kakor zlato pobarvane v popoldanskem solncu. Dohit ob bregu je ležalo mnogo čolnov, majhnih in velikih.

— Kaj je to, Tibureio? — sem vprašal mojega čolnarja. — Odkod pa so prišle vse te hiše?

— Mnogo belih ljudi semkaj priti, vse to zgraditi. Zlata iskati in mnogo dobiti.

— Karamba, karamba! — sem vzkliknil.

Privzeli smo čoln doli na bregu in počasi sem splezal navzgor. Na vrhu mi je prišel nasproti prijazen Amerikane, ki me je uljudno pozdravil. Zdelo se mi je, da sem ga bil videl že poprej, pa nisem ravno vedel, kaj je.

— Hello, gospod Samorekar! Dobrodošli v naši vasi! Ali se me ne spominjate? Saj ste mi vendar prodali del vaše Zlate doline! Jaz sem inženir McCarthy. Prav vesel sem vašega obiska. Mnogo smo govorili o vas.

Držal je mojo roko in ves čas se je smejal, ko je govoril. Tudi jaz sem se začel smejati, toda ne veselo; doli okrog mojega srca je bilo mrzlo kakor v New Yorku; bal sem se slabih posledic. Zdelo se mi je, da sem padel v medvedov brlog.

— Velikansko podjetje, gospod Samorekar, velikansko je to. Vsi

Patriarh ruske cerkve je še vedno upliven mož.

Poroča Sanford Griffith.

V Rusiji je najti dostojanstvenika, kojega ime ljudje nikdar ne izgovorijo, ne da bi se ozirli naokrog ter prepričali, da ni nobenega dektiva ali policista v bližini. Politčno on ne obstaja več. On nima nobenega glasu, nobene pravice, da organizira zborovanje in niti na cesto ne sme iti brez dovoljenja sovjetske vlade v Moskvi. Njegova avtoriteta pa je kljub temu dalekosežnejša kot ona Ljenu. Njegovi pristasi štejejo več kot sto milijonov duš v primeri z nekaj več kot pol milijona članov komunistične stranke. Njegove dekrete se uvažuje od pozlačenih kupol ob Finskem zalivu pa do pozlačenih stolpov pravoslavne cerkve ob pacifični obali. Ta mož je Henkon, patriarh ruske pravoslavne cerkve, ki je bil aritiran pred več kot dvema leti.

Da razumemo njegovo moč, moramo poseči nazaj v zgodovino Rusije, v kateri je predstavljala pravoslavna cerkev gonilno silo tako v političnem kot domačem življenju. Od tega naslednika bi zantinske cerkve si je pridobila "sveta" Rusija svoje ime. Za ruske cerkve se je vojevalo vojne, izgubilo ali pridobilo ozemlja. Kdor hoče proučevati rusko državo, mora poseči po analah cerkve. V župnijskih knjigah pa izve človek vse glade ruskega družinskega življenja. Skozi tisoč let se je pripovedovalo narodu, da je cerkev le ena in da stoji nad vsem ostalim.

Kot glavni cerkve je delil patriarh, ruski papež, svojo moč edinele s cerjem. Z revolucijo je izgubil ear in posvetna sila je prešla v roke boljševikov. Ali bo mogel patriarh ohraniti svojo avtoriteto pri narodu in svoj ugled, ali pa bo tudi on potisnjen na stran?

Ker sem imel v mislih ta in druga vprašanja, sem ključoval ređu Čeke, notorične ruske tajne policije ter obiskal patriarha in številne druge visoke cerkvene dostojanstvenike.

Priti do patriarha ni dandanes lahka stvar. Že več kot dve leti je sedaj jetnik v svoji lastni hiši. On ne more prestopiti niti svojega lastnega praga brez dovoljenja Čeke. On ne more prirediti zborovanja v mestu brez privoljenja governerja v Moskvi.

Skozi temen obokan hodnik me je izvošček pripeljal v hivalistični patriarha. Spoznal sem ponižno hišo po tem, ker je pred njo korakala goridol rdeča straža z nasajenim bajonetom. V tem temnem hodniku so se morali vsi obiskovalci vpisati v knjigo jke.

Ko sem dospel na vrh visokih stopnjic, so me spustili v veliko, prazno sobo, kjer so stali ob zidu visoki stoli. Pobeljeni zidovi, prekinjeni semptam od palm, so bili prav tako formalni kot je zakristija kake stare cerkve v Novi Angliji. Le kak ikon semptam na zidu je blazil to strogost. V nekem drugem delu hiše sem čul peti cerkveni zbor.

Nato so me povedli v notranjo in prav tako formalno sobo. Na drugem koncu te sobe so se odprla vrata in vstopil je patriarh, častitljiv in prijazen. Njegovoprostiti, a težki talar je bil iz visjevo-barvne svile. Krog vratu je nosil verižico iz slonove kosti, z medaljonom Device Marije. Na glavi je imel mitro.

Ničesar visokega ali rezerviranega ni bilo na patriarhu. Stopil

posestniki Zlate doline smo se združili, in država Kolombija nam je tudi dovolila kopati v reki — Kondoto, kjer je največ zlata in platine. V začetku so trdili, da se je zgodila neke vrste pomota, da grof Lesseps ni bil pravi posestnik te doline, pa so ko videli Morganovo ime na listi, so takoj potrdili našo posost.

Tako mi je govoril, ko sva potasi korakala proti glavni hiši, kjer je bil urad. Gledal me je ves čas nekako čudno, rekel bi, da šaljivo, ko je govoril zadnje besede. Nisem vedel kaj odgovoriti; vse me je tako presenetlo, da nisem znal, ali sem sanjal ali kaj. — Samo nekaj nam manjka: potrebuemo dobrega ravnatelja, ki pozna te ljudi in njih neumnosti. Ker ste že vi tukaj, bodite naš ravnatelj; plačali vas bomo dobro in tudi del dobička vam bomo dali. Kaj menite?

(Dažje prihodajti.)

je naprej, ponudil roko in rekel po angleški: — How are you? — Tedaj sem izvedel, da je bil skozi sedem let škof v San Franciseu in pozneje je izjavil, da so bila to najbolj srečna in plodonosna leta njegovega življenja.

Na zunaj ima patriarh dosti skupnega s Tolstojem. Iste odlične obrazne poteze, kot izklesane iz granita. Poteze patriarha pa mu mehkejšje in okroglejšje, bolj one dobrodušnega kmeta kot pa zakrnjenega aristokrata.

Patriarh je pričel pogovor s tem, da je vprašal glede konference v Washingtonu. Korak Amerike je smatral za zelo srečno inicijativo, ki je v polnem soglasju s tem, da je v najboljšo iskreno željo narode vseh dežel. On upa, da se bo slavne cerkve, ki je bil aritiran dal dosee nekaj pozitivnega glade razoroženja.

Ko je govoril glade stališča ortodoksne (pravoslavne) cerkve v revolucionarni Rusiji, se je skrbno izognil političnim sodbam ter ni niti omenil svojega lastnega jstvenstva. — Cerkev je dosedaj prestala še vsak vihar, — je rekel. Že štiri leta je odrezan od zunanjega sveta. — Cerkve so izgubile medsebojni stik, — je rekel.

Do pred kratkim ni smelo svečeništvo zapustiti svojih domačih distriktov in korespondenca z matersko cerkvijo je bila nemogoča. Vse tiskarske stroje se je zaplenilo in cerkvena literatura je prenehala obstajati. V številnih občinah primanjkuje celo Svetih Pisem.

Če bi me vprašali za informacije glade cerkve v številnih provincih, bi vam moral povedati, da ne vem ničesar, ker nimam nobenega stika z njimi, — je rekel.

Informacije, katere dobivam od cerkv izven Moskve, pa se glase prilično na enak način. Pobožnost naroda ni trpela vsled preobratov, skozi katere je šla Rusija. Ravno nasprotno. V številnih slučajih so imele politične izpremembe v družbi splošnih slabih časov, ki so posledica sedemletnega vojevanja, za posledico poglobljenje verskega čustvovanja.

Kaj pa glade mlajše generacije? — sem vprašal jaz, kajti vedel sem, da se postavljajo komunisti v glavnem s tem, da imajo mladino na svoji strani. Glade te točke pa je postal patriarh zelo resen ter priznal, da se je versko vzgojo otrok zelo zanemarilo in zakasnilo.

Kaj morete pričakovati? — je rekel. — Nikakih nedejskih sol nimamo in naše župnijske šole je rekvirirala vlada. — A tudi v tem pogledu, ozirajoč se v bodočnost, je bil patriarh optimističen, kajti trdil je, da sta ljudska želja in potreba verske vzgoje tako veliki, da bo kmalu mogoče dobiti nazaj izgubljena tla.

Pred nekaj meseci je poslal patriarh poziv na amerikiški narod z ozirom na pomoč, katero je treba nuditi od lakote prizadetim okrajem Rusije. Z veseljem je čul, da se je amerikiški narod tako hitro odzval pozivu s posredovanjem amerikiških pomožnih organizacij. Od vseh strani — je rekel — je čul le največje pohvale ter izraze hvalečnosti za delo, katero so Amerikanci že izvršili, ko so prehranjali predvsem otroke. Prosil me je, naj objavim njegovo zahvalo ter nanovo opozorim na veliko bežo, v kateri se nahaja zdaj ruski narod.

V neki drugi dvorani se je pričel tedaj dnevni posel. Številni inenihi, ki so se brez dvoma vdeležili službe božje, so sedaj prišli ter sedli za svoje mize. Ljudje so čakali na avdienco s patriarhom. Med njimi so bili raztrgani kmetje in blato na njih škornjih je kazalo, da so morali priti peš iz velikih razdalj.

Naj se imenuje simpatije, katere kaže ruski narod napram pravoslavni cerkvi, železno srajeo starih navad ali pa versko ožvljenje, dejstvo obstaja kljub vsemu, da so cerkve neprestano polne ob vseh urah dneva. Mogoče so slabi časi in strta upanja dovedla marsikatero od tega, da se je zaletel k cerkvi kot edini tolažnici.

Obiskovalec iz zapadne Evrope ali Amerike, ki stopi v rusko cerkev, bo našel tam versko gorečnost kot jo je redkokdaj opaziti pri nas doma. Ljudje stojé in klečé po cele ure na mrzlem kameni-

tem tlaku v nezakurjenih cerkvah. Videl sem vojake rdeče armade, ki so pometali na tla svoje vrče ter poklekli pred kako versko znamenje na odprti cesti. V cerkvi Našega Odrčitelja sem videl neko nedeljo klečati med navadnim narodom tudi generala Brusilova, ki je bil dejanski poveljnik rdečih armad tekem njih operacij proti Poljski in drugim sovražnikom Rusije.

Mogoče imajo komunisti prav, če vidijo v sili cerkve največjo oviro k uveljavljenju njih lastnega novega sistema. Brez dvoma so razkrili, da se mora izjaloviti vsak direktni napad na cerkev. Oni so prišli do spoznanja, da je zgodovina in predvsem novejša zgodovina dokazala, da uspeva cerkev vsprico zasledovanja. Nekateri komunisti vidijo sedaj, da morajo vzeti Rusijo tako kot je, ne pa tako kot bi jo oni hoteli imeti. Sklenili so vsled tega s cerkvijo kompromis, po izjalovljenju enega direktnega napada l. 1918. Sedaj pusté, da so cerkve odprte ter svečeništva in naroda se v splošnem ne moti pri izvrševanju verskih dolžnosti. Procesije po cestah pa so prepovedane. Mogoče je, da bo dala sovjetska vlada cerkvam še nadaljne koncesije na temelju prepričanja, da je za njeno posvetno moč najboljšje, če se ne vmešava v verske zadeve ruskega naroda.

Odrezana od vladne podpore je morala pravoslavna cerkev skrbeti sama zase. Živeti pa je mogla le v toliko, v kolikor si je pridobila mesto v srcu naroda. Patriarh Henkon je bil med onimi svečenihi, ki so priporočili dalekosežne demokratske reforme. On sam je bil izvoljen tekem revolucije, leta 1918, in sicer potom največjih ljudskih volitev, kar se jih je kdaj vršilo v Rusiji. Ne le škofje, temveč tudi lajki so bili delegirani od naroda, da izvolijo patriarha.

Sestal sem se z nadaljnimi visokimi svečenihi, ki so kot patriarh Henkon živeli v Ameriki. To so mogoče, ki so prevzeli vodstvo v tem novem demokratskem gibanju. Po njih mnenju je demokracija bolj uspešno sredstvo kot pa carizem in birokracija, vsled česar jo hočejo uvesti, kjerkoli mogoče.

ADVERTISEMENTS.

NAZANILLO IN VABILO.

V nedeljo dne 29. januarja bo Slovenska godba v New Yorku ponovila igro "Miklova Zala", katera je res nad vse krasna in zanimiva za naš slovenski narod. Ponovil se bo celi program kakor dne 15. januarja v isti dvorani na 62 St. Mark's Place v New Yorku. Kateri si jo želite še videti, vam je dana priložnost v nedeljo 29. januarja. Vstopnice se dobé že od srede naprej pri tajniku na 62 St. Mark's Place. Za mnogobrojni obisk se priporoča. Godbeni odbor.

(2x 25¢27—1)

Slabotni možki in ženske.

Oni, ki so slabega zdravja, potrti, nerotni, obupni, brez volje, ne morejo spati, delati, uživati življenje, naj vzamejo čudovito zdravilo, Nuga-Tone po imenu Nuga-Tone vas napravi močnega, zdravega in krepkega. Prežene strupe iz vašega sistema, da se počutite kot mlad možki ali ženske. Nuga-Tone vam da dober tek, je dober zoper zločodnim bolečinam, kolcanju, slabemu okusu, pokritemu jeziku, zgagi, izgubi energije in podobnim bolezim. Nabavite si danes steklenico Nuga-Tone v katerikoli lekarni, jemljite nekoliko dni in če niste popolnoma zadovoljni z uspehi, vrnite ostane lekarnarju in on vam bo vrnil denar. Če vaš lekarnar nima Nuga-Tone, ne vzemite nadomestilo, ampak pošljite nam \$1.00 in mi vam bomo poslali celomešno zdravljenje, poštnina plačana National Laboratory, 1018 S. Wabash Ave., Chicago.

Nuga-Tone

Oni, ki so slabega zdravja, potrti, nerotni, obupni, brez volje, ne morejo spati, delati, uživati življenje, naj vzamejo čudovito zdravilo, Nuga-Tone po imenu Nuga-Tone vas napravi močnega, zdravega in krepkega. Prežene strupe iz vašega sistema, da se počutite kot mlad možki ali ženske. Nuga-Tone vam da dober tek, je dober zoper zločodnim bolečinam, kolcanju, slabemu okusu, pokritemu jeziku, zgagi, izgubi energije in podobnim bolezim. Nabavite si danes steklenico Nuga-Tone v katerikoli lekarni, jemljite nekoliko dni in če niste popolnoma zadovoljni z uspehi, vrnite ostane lekarnarju in on vam bo vrnil denar. Če vaš lekarnar nima Nuga-Tone, ne vzemite nadomestilo, ampak pošljite nam \$1.00 in mi vam bomo poslali celomešno zdravljenje, poštnina plačana National Laboratory, 1018 S. Wabash Ave., Chicago.

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatelo zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov .. \$6.50
Cipar grozdje največje in najsladkejšje jagode, boksa 50 funtov .. \$7.50
Malo črno grško grozdje, zelo sladko, boksa 50 funtov .. \$6.50
Česnje funt po 10 centov. Za večja naročila posebne cene.
Pošljite \$1. na račun vaše kake ali naročite in pošlamo vam takoj.
BALKAN IMPORTING CO.
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.

Leto luči.

Napravite novoletni sklep, da omrežite hišo z električnimi žicami. Električna luč pomeni jasnejši, zdravjši in veselejši dom tekem leta.

Mi bi Vam radi telefonirali in Vam dali brezplačno vsa pojasnila.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se prodajajo in kjer so na ogled električne priprave, namenjene za učnost občinstva.

20 Norfolk St

10 Irving Place

124 West 42d St

151 East 86th St

15 East 125th St

362 East 149th St

555 Tremont Ave

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar —

Dr. Kern \$5.00

Slovensko angleški slovar 1.00

Slovensko-angleški slovnica 1.50

Nemški abecednik 35

Nemško-angleški tolmaz 50

Če lepem vzdeju 50

Slovensko-nemški slovar —

(Janežič Bartol) 4.00

Angleščina brez uštetja 40

Čirilica. Navodilo za čitanje in pisanje srbskega v cirilici 30

Dekletom. Spisal Anton B. Jeglič 50

Gospodinstvo — Furgal. Praktična knjiga za naše gospodinjice (Trdo vezano) 1.50

Praktični računanje 50

Knjiga o lepem vzdeju Urbanca, (Trdo vezano) 1.00

Mladencem. Ant. B. Jeglič 50

I. zvezek 50

II. zvezek 50

Navet: za kiso in dom. Koristna knjiga za vsako hišo 1.00

Pravila na oliko. Dr. J. Dostojan 50

Varnost kuharica, za slabe in dobre čase 1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI

Udova Leruz, detektivski roman 1.00

Jos. Jurčič, 4. zv.: Ovet in sed. Hči mestnega sodalja itd. 75

Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sta kmetijska cesarja itd. 75

Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman. — Tugomer, tragedija 75

Ive alihi — Ksaver Meško 40

Hude brezdne. N. vse zlato, kar se pusti itd. 35

Patria, povest iz irske junakiše dobe 50

od svedobnega solncem, zgodovinska povest, 1. zv. 1.25

od svedobnega solncem, zgodovinska povest, 2. zv. 1.25

Povesti slovenskega ljudstva v poduk in zabavo, Kalar 25

Komarica, povest 50

Sisto e Sesto, povest in Abrucev 35

Alike in povesti, Ksaver Meško 35

Študent naj bo, — Naš vaskidni kruh 35

Veselo povesti: Za molcem, — v pustiv je šla. — Pravda meč 35

bratstva 35

Vojniar ali poganstvo in kret, povest 50

eter Zgaga 50

Doli s erojem 50

Knjige družbe Sv. Mohorja 50

Duhovni boj (394 str.) 50

Mešija (1. sv.) 35

Mešija (2. sv.) 35

Zgodovina slov. naroda (5. sv.) 30

Zgodovina slov. naroda (6. sv.) 30

Mladim srcem (2. sv.) 30

Spisal K. Meško 30

Knjiga za lahkomisne ljudi, Spisal I. Cankar 1.75

Pet tednov v zrakovu 2.00

Amerika in

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaboriau.

Zr "Glas Naroda" prevel G. P.

22

(Nadaljevanje.)

Ona mu je izročila polo modrega papirja, katerega je prinesla s seboj ter rekla počasi:

— Tukaj. Brzjavka, katero sem ravnokar dobila od Antona, starega služabnika najinega sina.

S tresočo se roko je razgail markij papir ter pričel čitati:

— Strašna nesreča. Gospod Žak je obdolžen, da je zažgal grad Valpinson ter umoril grofa Klodijez. Strašni dokazi proti njemu. Zaslišan se ni znal braniti. Aretiran in odveden v ječo. Ves obupan. Kaj naj storim?

Markiza je brez dvoma pričakovala, da bo ta brzjavka zdržala markija, a stvar je bila povsem drugačna. Položil je brzjavko na mizo, skomignil z rameni ter rekel na najbolj mirni način:

— To je absurdno.

Njegova žena ga ni razumela. Vsled tega je zopet pričela:

— Ti nisi čital tega skrbno, prijatelj moj...

— Jaz vem, — jo je prekinil on, — da je najin sin obdolžen v ločina, katerega ni izvršil ter ni mogel izvršiti. Ti vendar ne dvomiš o njegovi nedolžnosti? Kakšna mati bi bila to? Jaz s svoje strani ti zagotavljam, da sem popolnoma miren. Zak požigalec! Zak morilec! To je nesmisel.

— Ti nisi prečital brzjavke, — je vzkliknila markiza.

— Prosim.

— Ti najbrž nisi videl, da so dokazi proti njemu.

— Če bi ne bilo nikakih, bi ga ne aretirali. Stvar je seveda mučna in neprijetna.

— On se ni branil.

— Pri moji veri, če bi me danes kdo obdolžil, da sem oropal tega ali onega trgovca, ali meni, da bi se mi zdelo vredno zagovarjati se?

— Ali ne vidiš, da smatra Anton sam najinega sina krivim?

— Anton je star osel, — je izjavil marki.

Potegnil je iz žepa svojo tabakijero, si nabasal nos z duhanom ter rekel:

— Dajva pomisliti. Ali mi nisi ti pripovedovala, da je Žak zaljubljen v ono malo Dionizijo de Šandore?

— Obupno, kot mlad dijak.

— In ona?

— Ona obžuje Žaka.

— Dobro. Ali mi nisi tudi povedala, da je že določen dan za poroko?

— Da, pred tremi dnevi so ga določili.

— Ali ti je Žak pisal glede te zadeve?

— Izvrstno pismo.

— V katerem ti pravi, da bo prišel sem?

— Da, hotel je kupiti svoja poročna darila sam.

S kretljivo sijajno brezbrzičnostjo je udaril marki po svoji skatlici ter rekel:

— In ti misliš, da bi mogel dečko kot je naš Žak, Boaskoran, zaljubljen in ljubljen, malo pred poroko in glavo, polno poročnih daril, izvršiti tak grozen zločin? Ta stvar ni vredna, da se razpravlja o njej in s tvojim dovoljenjem se hočem vrniti k svojemu poslu.

Če je dvom nalezljiva, je zaupanje še v veliko večji meri. Markiza se je počasi pomirila vsprico absolutne hladnosti markija. Kri se ji je vrnila na lica in lahek usmev ji je zaigral krog ust. Rekla je z močnejšim glasom:

— Res, mogoče sem se prehitro prestrašila.

Marki je odobravno prikimal.

— Da, veliko prehitro, draga moja. Med nama rečeno, jaz bi ne govoril dosti o tem. Kako bi uradniki ne dolžili našega Žaka, če ga je sumila celo njegova lastna mati?

Markiza je zopet vzela brzjavko ter jo še enkrat prečitala.

— In vendar, — je rekla, — kot da odgovarja svojim lastnim ugovorom, — kdo na mojem mestu bi ne bil preplašen? Posebno to ime Klodijez...

— Zakaj? To je ime izvrstnega in nad vse častnega gospoda, — najboljšega moža na svetu, kljub njegovim mornarskim maniram.

— Žak ga sovraži, dragi moj.

— Tega ne vrjemem.

— Ponovno sta se prepirala.

— Seveda. Klodijez je besen legitimist. Kot tak govori vedno z največjim zaničevanjem o nas vseh, ki smo bili verni družini Orleans.

— Žak se je tožnil z njim pred sodnijo.

— In prav je imel. Moral bi le spraviti stvar skozi. Klodijez zahteva zase rečico, ki deli naše in njegovo posestvo, a to je neutemeljena zahteva. Ob vsakem letnem času hoče odvesti vodo te reke na svojo zemljo. Celo moj brat, ki je bil angelj potrpežljivosti je imel sitnosti s tem tiranom.

Markiza pa ni bila še prepričana.

— Je pa še neka druga zadeva, — je rekla.

— Kaj?

— To bi rada sama vedela.

— Ali je Žak namignil na kako stvar?

— Ne, jaz vem leto. Preteklo leto, pri vojvodinji Šampdos, sem se sestala slučajno z grofco Klodijez in njenima hčerka. Ta mlada ženska je naravnost očarljiva. Ker smo hoteli prirediti ples en teden pozneje, mi je prišlo na misel, da jo povabim. Storila sem to, a ona je odklonila na tako leđen in formalen način, da nisem ponovila povabila.

— Najbrž ne pleše rada, — je mrmral marki.

— Še isti večer sem omenila to zadevo Žaku. Bil je videti zelo jezen ter mi rekel na način, ki se ni prav nič skladal z rešpektom do matere, da nisem uvela prav in da ima on svoje razloge, zakaj noče priti v stik s temi ljudmi.

Marki se je čutil tako varnim, da je poslušal le z delno pozornostjo ter gledal ves čas na svoj porcelan.

— Dobro, — je rekel končno. — Žark razi te ljudi. Kaj pa dokazuje to? Hvala Bogu, ne morimo vseh ljudi, katere zaničujemo.

Njegova žena ni več ustrajala. Rekla je le:

— Kaj naj storimo sedaj?

Tako malo je bila vajena vprašati svojega moža za svet, da je bil on popolnoma presenečen.

— Prva stvar je spraviti Žaka iz ječe. Vprašati bi morala za svet.

V tem trenutku je nekdo potrkal na vrata.

— Noter, — je rekel marki.

Služabnik je vstopil ter prinesel velik omot, označen: — Brzjavka. Privatno.

Služabnik je zapustil sobo. Marki je odprl omot in med čitanjem je izginil smehljaj z njegovega lica, ki je postalo blede. Vzkliknil je:

— Veliki Bog!

Hito kot blisk je prišla markiza z brzjavko ter jo prečitala namah. Glasila se je:

— Pridite hitro. Žak je v ječi, obtožen strašnega zločina. Celo mesto pravi, da je kriv in da je priznal. Podlo obrekovanje. Njegov sodnik je prejšnji prijatelj Galpin, ki bi se moral oženiti z njegovo nečakinjo. Ne vem ničesar razven to, da je Žak nedolžen. Strašne intrige. Stari oče in jaz bova storila, kar je v naši moči. Vaša pomoč neobhodno potrebna. Pridite.

Dionizija Šandore.

— Moj sin je izgrbljen, — je vzkliknila markiza s solzami v očeh. Marki pa se je že opomogel od udarca.

(Dalje prihodnjč.)

Ali smo zavezniki?

Dr. Ivan Erve v "Slovenskem Narodu".

Dne 12. novembra 1920 je bila podpisana v Rapallu pogodba, ki nam je ugrabila velik del našega naroda ter ga pahnila v jarem pod tujeja gospodarja. V tej pogodbi se govori tudi o "dobrih odnosih med našo in italijansko državo", katere naj bi uvrstile — medsebojne trgovske in kulturne vezi. Kot dodatek k pogodbi je bila sklenjena še vojaška konvencija, ki ima v glavnem preprečiti restavracijo Habsburžanov in proti kateri bi morali nastopiti obe državi skupno kot zaveznici. Formalno se imata torej Jugoslavija in Italija smatrati za zavezniki državi. To pomeni, da bi morala med obema državama vladati dobro, da, celo prijateljsko razmerje. Ni dovolj, da živimo le kot mirno sosesje drug poleg drugega, zahteva se pač nekaj več. Zahteva se, da sosed sosedu spoštuje in da mu v težkih časih pomaga, sploh da mu je dober in odkritosrčen prijatelj. Zato pa mora vsak sosed paziti, da se izogne vsemu, kar bi kalilo to dobro razmerje in žalilo sosedu.

Ali se Italija drži tega načela?

Le pogledimo leto dni nazaj, odkar je podpisana rapalska pogodba, in hitro vidimo, da Italija, ne samo, da ne živi z nami kot mirna sosedu, ampak ona dela vse tako, kakor bi bila naša sovražnica. Se oni, ki so verovali, da nam je rapalska pogodba pretvorila Italijo v zaveznico, so prišli po enem letu do prepričanja, da so imeli prav "črnogledi", ki so govorili o machiavelistični Italiji. Italija ni s podpisom rapalske pogodbe prav nič izpremenila svojega postopanja napram naši državi.

O trpljenju našega naroda v zasedenem ozemlju nam prinašajo naši časopisi vsak dan žalostne vesti. Niti najprimitivnejšim kulturnim potrebam našega naroda nečemo ugoditi. Avstrija, ki je bila v šolskem oziru prava mačeha našem narodu, je več nudila, nego undi "kulturna" Italija. Še ono malo število šol, ki smo jih imeli na Primorskem, se zdi Italijanom preveč; zato jih je treba zapreti. "ker se ni izkazala potreba zanje". In ti ljudje hočejo biti kulturnosoci, oni hočejo biti "vrata kulture za Balkan", kakor je zadnjič pisal "Piccolo". Mogoče, ako stoji kultura v požiganju hiš, da bi se mogli mi "nekulturneži" nečesa naučiti. Oni ne ogrožajo samo kulture naših bratov, ampak tudi njihovo imetje, njihov obstanek. Italijani naj si na to zapomnijo, da je vsaka žalitev našega naroda v zasedenem ozemlju, žalitev vsega našega naroda. Plameni "Narodovih domov" so prodrli preko državnih mej in so napravili globoke rane na našem narodnem telesu!

Naši italijanski sosedje so bili oni, ki so nahujskali Albance proti naši državi in nas ohrnili pri Zvezi narodov, češ, da smo nasilneži. Niso storili tega iz ljubezni do Albancev, ampak zaradi svojega lastnega interesa in še bolj iz mržnje proti nam. Uspeli so sicer, toda pokazali so kakšni sosedje so in koliko velja njihovo zaveznikstvo. Ali se obnaša tako odkrit in pošten sosed? Ali je to zaveznik?

V Washingtonu je zahteval italijanski delegat Schanzer, da naj se zmanjša naša vojska, "ker ogroža mir". Menda je to edini slučaj v svetovni zgodovini, da zahteva zaveznik, da se zmanjša zaveznikova vojska, potem ko se je celo podpisala vojaška konvencija. Torej na eni strani se zahteva oborožena sila, na drugi strani pa njeno zmanjšanje! Sicer pa so dobili Italijani že na washingtonski konferenci pravi odgovor. a skoro od vseh inozemskih časopisov primerov lekeji. Kajti komentarji teh listov so bili vse prej nego laskavi za rapalskega zaveznika. Zelo dobro je pisal "Journal des Debats": — Dobra sosedstva ne ustvarja zmanjšanje vojske, ampak poštena in prijateljska politika. Hočeli so ponižati Jugoslavijo, toda ponižali so se sami. — Ali dela to zaveznik?

"Naši zavezniki" so napadli v Šibeniku mirne meščane, toda mesto da bi obžalovali ta nesrečni dogodek, so priredili ob naši obali pomorsko demonstracijo. Torej javno tako, kakor so priredile pred nekoliko leti evropske veselice pomorsko demonstracijo ob albarski meji. Ili si res smejo Italijani to dovoliti?

To bi bili v kratkem najmarkantnejši podatki enoletne bilance rapalske pogodbe, one pogodbe, ki bi morala biti pravzaprav temelj in začetek medsebojnih dobrih odnosov. Toda kakor je ta pogodba že po vseh okoliščinah po vseh bližnjih nesrečah, tako morajo biti nesrečne tudi njene posledice. Eno zlo rodi sto drugih.

In sedaj se čisto po pravici vprašamo: Smo li mi zavezniki z Italijani? Dosedaj niso Italijani tega svojega zaveznikstva prav z nikakim dejanjem pokazali. Mi smo zaradi mirnega in dobrega sosedstva doprinesli ogromne žrtve; žrtvovali smo zemljo, na kateri je živel in delal stoletja in stoletja naš narod, na kateri živi v kompaktnih masah ljudstvo naše krvi in našega jezika. Z naše strani se je vse poskušalo, da bi živeli kot mirni sosedje, da se povrne mir med narode. Medtem pa se oni porašajo kot naši sovražniki, ki gledajo ob vsaki priliki, kako bi nam škodovali.

Kaj pomagajo vse lepe besede italijanskih državnikov in diplomatov o prijateljstvu, če pa njihova dejanja desavouirajo. — Treba priti na jasno: Velja li rapalska pogodba, ali ne velja? — Pogodba ne sme biti samo kos papirja, ki naj služi kot fraza pri izvestnih prilikah. Njeno veljavnost morajo dokazati dejanja, pogodba mora biti izvršljiva. Tu mora nastopiti jasnost. Živimo še vedno v napetem razmerju, ki se mora ali ublažiti, ali pa je najbolje, da se razide — na dolgo je sedanje stanje nevdržljivo. Zlo so že podpisali pogodbo, potem bi se je morali tudi držati, kar bi storil vsak pošten človek.

Dobro razmerje med sosedji je vedno potrebno, ako se hoče mirno živeti. Dobro razmerje med našo in italijansko državo je v interesu obeh držav. Zato pa morajo Italijani gledati na to, da se odstranijo vse ovire, ki so na poti dobrih odnosom. Izogibati se morajo vsemu onemu, kar bi ogrozilo in žalilo naš narod. Z eno besedo: morajo biti v resnici dobri in odkriti sosedje!

Nove Jugoslavija PIANO-ROLE

SVETA NOČ, z begomani 11.25NA MARJANCE, polka\$1.00
KJE SO MOJE ROŽICE, " 11.25MLADI VOJAKI, keravnica\$1.00
VSI SO PRIHAJALI, " 11.25HOLZHAUSER, mark\$1.00
LJUBCA MOJA, " 11.25DONAVSKI VALOVI, valček\$1.00
ČREZ VALOVE, valček\$1.00
SE DOBILJO EDINOLICE PRI:
NAVINEK - POTOKAR CO., 331 Grove St., Concord, Pa.
Pri naročilu blagovito pošliti 50 centov za poštino.

NAŠIM NAROČNIKOM

"GLAS NARODA" je stopil v svoje trideseto leto. To je velik uspeh za slovenski list v Ameriki, kjer je vse tako silno nestalno in odvisno od razmer.

Doba tridesetih let je najboljšje jamstvo, da je list dober, splošno priljubljen in splošno razširjen. Za vse svoje dosežene uspehe se ima v prvi vrsti zahvaliti zvestim naročnikom in izpolnjevanju gesla, ki si ga je zastavil takoj ob pričetku: Vse za korist slovenskega delavskega naroda v Ameriki.

"GLAS NARODA" ne pripada nobeni stranki.

On hvali vse, kar ima ta ali ona stranka dobrega na sebi in graja vse, kar ima slabega.

Ti nazori so mu omogočili obstoj do današnjega dne. In kar bodo tudi zanjeprej njegova vodilna sila, mu je obstoj zagotovila, da smrti slovenskega naroda v Združenih državah.

Kar se tiče izbranega čtiva, se ne more z "GLAS NARODA" primerjati noben jugoslovanski list v Združenih državah. To mora javno potrditi vsak njegov pristav in temu dejstvu vsak njegov nasprotnik in sreč pritrjuje.

Da se bo mogel list obdržati na višini kot je sedaj in da se bo še višje povspel, je naloga vsakega naročnika, da v polni meri zadosti svojim dolžnostim.

Naročnina za list stane:

Za celo leto velja list za	
Ameriko in Canada	\$6.00
Za pol leta	\$3.00
Za četrt leta	\$1.50
Za New York za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.50
Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.50

Kdor pošlje celoletno naročnino, ima to prednost, da dobi v dar dve zanimivi knjigi "Vdova Leruz" in "Peter Zgaga".

Sicer staneta knjigi \$1.50.

Vsem, ki so obnovili celoletno naročnino, sme začeti večeraj pošiljati knjige.

Ker je zaloga teh dveh knjig precej omejena, obnovite celoletno naročnino takoj, da ju boste dobili.

Vsak naj stori prejkomogoče svojo dolžnost, da bomo tudi mi zamogli zadostiti svojim.

Uprava "Glas Naroda".

Rad bi izvedel za svojega brata JOŽEFA HORVAT, doma iz vasi Dolence, fara Adlešice, okraj Črnomelj. Prej je bival v Houghton, Mich., zdaj pa ne vem, kje je. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegovo naslov, naj mi ga blagovoljno naznani. — Peter Horvat, 4747 Plummer St., Pittsburgh, Pa. (26-30-1)

SLOVENSKA BANKA

Zakrajšek & Češarek

70 — 9th Ave., New York, N.Y.

med 15. in 16. cestro,

pošilja denar v Jugoslavijo, Italijo

in; — prodaja vse vrste za vse

važne vrste; — izvršuje notarske

posle, blagovne s stari krajev.

— Cene vedno med najnižjimi. —

Telefon Watkins 7529

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj-

starejši slovenski

zdravnik, ki ima

34-letno

praktiko v zdravni-

ski vseh vrstah bo-

lezni.

— Katerikoli k-

rovnost, ki ga je

zdravnik, ki ima

34-letno

praktiko v zdravni-

ski vseh vrstah bo-

lezni.

— Katerikoli k-

rovnost, ki ga je

zdravnik, ki ima

34-letno

praktiko v zdravni-

ski vseh vrstah bo-

lezni.

— Katerikoli k-

rovnost, ki ga je

zdravnik, ki ima

34-letno

praktiko v zdravni-

ski vseh vrstah bo-

lezni.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

LA LORRAINE	29. jan.	—	Havre	PR. MATOIKO	4. marca	—	Bremen
CARONIA	28. jan.	—	Reka	SAXONIA	7. marca	—	Bremen
ZEELAND	28. jan.	—	Cherbourg	ARABIC	8. marca	—	Genua
LA TOURAINE	4. febr.	—	Havre	LA SAVOIE	11. marca	—	Havre
AMERICA	4. febr.	—	Bremen	FINLAND	11. marca	—	Cherbourg
ORBITA	17. febr.	—	Hamburg	RYNDAM	11. marca	—	Boulogne
RYNDAM	4. febr.	—	Boulogne	OLYMPIC	11. marca	—	Cherbourg
AQUITANIA	7. febr.	—	Cherbourg	AMERICA	11. marca	—	Bremen
FINLAND	11. febr.	—	Cherbourg	PARIS	15. marca	—	Havre
LA SAVOIE	11. febr.	—	Havre	HANOVER	15. marca	—	Bremen
CARMANIA	11. febr.	—	Reka	ORPESA	17. marca	—	Hamburg
POTOMAC	11. febr.	—	Bremen	FINLAND	18. marca	—	Cherbourg
FRANCE	15. febr.	—	Havre	POTOMAC	18. marca	—	Bremen
ADRIATIC	15. febr.	—	Genua	AQUITANIA	21. marca	—	Cherbourg
OLYMPIC	18. febr.	—	Cherbourg	FRANCE	23. marca	—	Havre
N. AMSTERDAM	18. febr.	—	Boulogne	N. AMSTERDAM	25. marca	—	Boulogne
PARIS	18. febr.	—	Havre	HOMERIC	25. marca	—	Cherbourg
AQUITANIA	23. febr.	—	Cherbourg	YORK	29. marca	—	Bremen
MONGOLIA	23. febr.	—	Hamburg	ORBITA	31. marca	—	Hamburg
KROONLAND	25. febr.	—	Boulogne	OLYMPIC	1. aprila	—	Cherbourg
Hudson	25. febr.	—	Bremen	KROONLAND	1. aprila	—	Hamburg
MINNEKAHDA	25. febr.	—	Hamburg	LA LORRAINE	1. aprila	—	Havre
NOORDAM	25. febr.	—	Cherbourg	MAURETANIA	2. aprila	—	Cherbourg
SEYDLITZ	1. marca	—	Bremen	PARIS	5. aprila	—	Havre
HOMERIC	1. marca	—	Cherbourg	SEYDLITZ	12. aprila	—	Bremen
ORDUNA	3. marca	—	Hamburg	FRANCE	13. aprila	—	Havre
ARABIC	4. marca	—	Bremen	ORDUNA	25. aprila	—	Hamburg
ZEELAND	4. marca	—	Cherbourg	MAURETANIA	25. aprila	—	Cherbourg
LA LORRAINE	4. marca	—	Havre	ORPESA	28. aprila	—	Hamburg